

פסולי כהונה

1. שלחן ערוך אבן העזר סי' ו' ס"א

כהן אסור מן התורה בגרושה, זונה וחללה, ואסור בחלוצה מדרבנן. לפיכך אם עבר ונשא ספק חלוצה, אין צריך להוציא. אבל גרושה, אפילו אינה אלא ספק גרושה, צריך להוציא בין שנתגרשה מן האירוסין בין שנתגרשה מן הגשוואין. ואפילו ריח גט פוסל בכהונה וכופין אותו להוציא. והיכי דמי ריח גט, כגון שאמר לה: הרי את מגורשת ממני ואי את מותרת לכל אדם, ואע"פ שלא הותרה בזה הגט, נפסלה לכהונה. ואפילו לא נתגרשה ג' רק משום קול קידושין בעלמא, אע"פ שהוא ברור שאין ממש באותן קידושין ואין נותנין גט רק מכח חומרא בעלמא, אפילו הכי ד פסולה לכהונה). (תשובת הרשב"א סימן תקנ"ג).

2. שם סעיף ט'

אי זו היא זונה, כל שאינה בת ישראל, או בת ישראל שנבעלה לאדם שהיא אסורה לינשא לו איסור השוה לכל, או שנבעלה לחלל אף על פי שהיא מותרת לינשא לו. לפיכך הנרבעת לבהמה, אע"פ שהיא בסקילה, לא נעשית זונה ולא נפסלה לכהונה, שהרי לא נבעלה לאדם. והבא על הנדה, אע"פ שהיא בכרת, לא נעשית זונה ולא נפסלה לכהונה, שהרי יח אינה אסורה לינשא לו. וכן הבא על הפנויה, אפי' היתה קדשה יט שהפקירה עצמה שהיא במלקות, לא נעשית זונה ולא נפסלה מכהונה, שהרי אינה אסורה לינשא לו. אבל הנבעלת לאחד מאיסורי לאוין השוין בכל ואינה מיוחדת בכהנים או מאיסורי עשה, וא"צ לומר למי שהיא אסורה לו משום ערוה, או לעובד כוכבים ועבד, הואיל והיא אסורה לינשא לו הרי זו זונה. וכן הגיורת והמשוחררת, אפילו נתגיירה ונשתחררה פחותה מבת שלש שנים, הואיל ואינה בת ישראל הרי זו זונה ואסורה לכהן. וכן יבמה שבא עליה זר, עשאה זונה. וי"א שהבא על חייבי עשה או על חייבי לאוין, אפילו חייבי לאוין דשאר, לא עשאה זונה, חוץ מהבא על היבמה.

3. שו"ת מלמד להועיל ח"ג סי' ח'

שאלה: כהן נשא נכרית בציפילעהע וילדה ממנו בן ונימול ומת הבן. ועתה הנכרית לבה נוקפה שאיננה באותו דת כבנה, ורוצה להתגייר ולישא את הכהן כדת משה וישראל, ויש לחוש שאם לא יאבה ב"ד לגייר את הנכרית שתחלה ותשתגע, איך יעשו.

תשובה: תחלה יש לחקור איזו איסור גדול יותר אם הכהן נושא גיורת או אם נושא נכרית ונ"ל פשוט דיותר יש איסור בנכרית, ואין לי להאריך בזה חזא דיש הפסד דכל זרעו נכרים ועוד כבר העלה מו"ר מהר"ם שיק בתשובותיו אה"ע סי' ל"ז וסי' קנ"ה דיש בנישואי נכרית איסור דאורייתא וחייב כרת משא"כ בכהן שנשא גיורת שאינו לכל היותר אלא איסור לאו. וא"כ כדי להציל את הישראל מאיסור חמור בודאי טוב שיגיירו האשה הנכרית.

אמנם יש לפקפק על זה דהא לא אמרינן חטא בשביל שיזכה חברך, ואמרו בבכורות דף ל' ע"ב הבא להתגייר ואינו מקבל עליו אפילו דבר אחד אין מקבלין אותו, וא"כ הרי הנכרית גם כשתגייר צריכה לצאת מבעלה והיא רוצה לכנסו, וא"כ אינה רוצה לקבל איסור גיורת לכהונה והאיך מקבלין אותה כדי לזכות הכהן שלא יעשה איסורא רבה. וי"ל דבאמת אם אומרת בפירוש שאינה רוצה לקבל מצוה זו אסור לקבלה, אבל בנ"ד הרי אינה אומרת כן בפירוש, וא"כ אף שאנו יודעין שתעבור על איסור זה, מ"מ בשביל תקנת הכהן ובשביל תקנת זרעו מקבלין אותה. גם יש לומר דדוקא אם מקבלין הגר משום תקנה דידי צריכין לומר לו או תקבל

כל התורה כולה או תשאר נכרי כמו שהיית עד עתה שהנכרי אין לו עונש אם אינו מקיים המצוות. אבל אם אנו מגיירין אותה משום תקנתא דישראל ודאי מוטב שתגיייר ולא יופסד זרע ישראל ולא יתחייב ישראל כרת על ידה, אף שיעשו שניהם איסורא זוטא, דהא עכשיו לא די שהישראל עושה איסורא רבה אלא שגם היא עושה איסור שמכשלת את ישראל. ובפרט דבנ"ד יש עוד לחוש שאם תשתגע האשה מחמת שאין מקבלין אותה, יהי' חלול השם ה"ו שיאמרו שישראל אינן מרחמין על נכרית, ואין חוששין אם תחלה ותשתגע. ומה שעומד לנגד זה מהמשנה דהנטען יבמות כ"ד: ע' קונטרס וכתורה יעשה ד' י"ג וד' כ"ג ע"ב והלאה.

אמנם אף שמקבלין אותה לגיורת אין לסדר לה קידושין עם הכהן דיותר יש איסור אם נושא גיורת שהיא כזונה ע"י קידושין משלא ע"י קידושין ע' מה שהבאתי לעיל בשם נובי"ת סי' כ"ז. וא"כ טוב שתהי' אצל בעלה בצפילעהע משתקדש לו. ואי דאסור משום קדשה ע"י שאילת יעב"ץ ח"ב סי' ט"ו ומהר"ם פדוא סי' י"ט. וצריכה פרישה צ' יום כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה כמ"ש לעיל. גם מתחלה יאמרו לה שאם רק רוצה להתגייר מפני שבנה יהודי היא טועה שבנה אפילו נימול אינו יהודי אם לא נתגייר בב"ד ונטבל כדין. ואם בכל זאת רוצה להתגייר מפני שמאמינה באלקי ישראל יכולין לגייר אותה.

והנה השואל סבר למצוא צד היתר מפני שהכהן בעל מום וזה טעות דאין חילוק בין בעל מום לאינו בעל מום לענין נשים אסורות כדאיתא בהדיא בת"כ פ' אמור כמה פעמים, ורק בחלל יש היתר מפני שאינו כהן כלל. 'כדאיתא באה"ע סי' ז' סעיף כ

ויש להזהיר את האיש (ואת האשה) שיזהרו היטב בדיני נדה וטבילה, כי בלא"ה יפסיד ע"י הגירות יותר ממה שירויח. גם בניהם יהיו חללים, ולא יעלו לדוכן ובנותיהם חללות כמבואר באה"ע סי' ז'.

4. רי"ף יבמות טו:

והלכתא עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר בין בפנויה בין באשת איש: ואיכא מרבואתא דמסיימי בה דהאי דאמרינן הולד כשר הנ"מ לישראל אבל לכהונה הולד פגום דאי ברתא היא אסורה לכהן מדאמרינן מיקמי האי פיסקא וכולהו [דף מ"ה ע"א] אמוראי דמכשרי מודו שהולד פגום לכהונה ק"ו מאלמנה ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום ... והלכתא עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר ולא מסיימי שהולד פגום ואנן מספקא לן אי הוי פגום אי לא מדחזינן לגמרא בתר שקלא וטריא דפסק והלכתא עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר ולא אמר והלכתא הולד פגום

5. רמב"ן ספר הזכות שם

כיון דסוגיין הכי אשכחן לבתראי דאסיקו התם הלכתא הולד כשר לא מורו להיתרא בפירוש ולא מסיימי בה פגום ספיקא הוי והיינו דקאמרינן בפרק יש בכור לנחלה למ"ד אין מזהמין ולמ"ד מזהמין דפלוגתא היא כדפרישית ואי קשיא והא ק"ו הוא לאו מילתא דמאן דמורי להיתרא סבר מה אלמנה לכה"ג בני קדושין ובני יחוס אף כל כיוצא בה פוגם לאפוקי הני דרחמנא אפקריה לזרעייהו ואין בהן לא יחוס אמן ולא תשתבש במה שתמצא בירושלמי אע"ג דרב אמר הולד כשר מודה שאם היתה נקבה פסולה מן הכהונה דבני מערבא כר' יוסף סברי לה ולא שמיע להו הוראה דרב להיתר אבל במס' קדושין בפרק האומר מצינו בירושלמי רבי ינאי בשם רבי עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ר"י ור"ל תרויהון מורין הולד ממזר ר' יעקב בר אחא ריב"ל בשם רבן גמליאל הולד אינו לא כשר ולא פסול אלא מזוהם ור' יונתן סלק עם ר' יודן נשיאה לחמתא דגרר הורי תמן הולד כשר א"ר זעירא כהן ולד כל מה דהוא אזיל הוא מתעלה עבדיה פסול בריה עבדיה מזוהם בר בריה עבדיה כשר. הורי רבי בא בר זבדא במקום כל רבנין הולד כשר וכולא סוגיא. ושמעינן מינה דשלש

מחלוקות גינהו ממזר וכשר גמור ומזוהם ולא אפסיקא לן הלכתא בזיהום כלל ובמסקנא דגמרא דילן מידי ספיקא לא נפקי הילכך אי נקבה היא אסורה לכהונה ואי זכר הוא בתו אסורה לכהן ואי נשאת אין מוציאין אותו והולד ספק חלל וזהו דעת רבינו הגדול ז"ל והכל שריר וקיים

6. בכורות מז.

אמר רב פפא: דאיעבר מעובד כוכבים; ולא תימא אליבא דמאן דאמר אין מזהמין את הולד, אלא אפילו למאן דאמר מזהמין את הולד - לוי פסול מיקרי. רש"י: ולא תימא אליבא דמ"ד אין מזהמין את הולד - במס' יבמות (דף מה) דאיכא למ"ד עובד כוכבים הבא על בת ישראל הוולד כשר דבתר אימיה שדינן ליה ומשום הכי פטור מחמש סלעים.

7. רא"ש יבמות פרק ד' סי' ל'

וחזינן לרבוותא אחריני דפסקין הלכתא עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר ולא מסיימי הולד פגום ואנן מספקא לן אי הוה פגום אי לא מדחזינן לגמרא בתר שקלא וטריא דפסקא והלכתא עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר ולא קאמר והלכתא הולד פגום ואיני רואה לכאן מקום שיפול בה ספק מדקאמר לעיל סתמא דגמרא דכולהו אמוראי דמכשרו מודו דהולד פגום לכהונה ק"ו מאלמנה וכו' וכיון דק"ו לית ליה פירכא ליכא מאן דפליג עליה ומה שלא הזכיר הגמרא בכאן והלכתא הולד פגום משום דלא צריך למיפסק דכבר מסיק סתמא דגמרא לעיל דכולהו אמוראי מודו דבנה פגום דליכא מאן דפליג ולא הוצרך לפסוק אלא שהולד כשר לקהל ואפי' באשת איש:

8. רמב"ם איסורי ביאה טו:ג.

עכו"ם ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר בין פנויה בין באשת איש בין באונס בין ברצון, עכו"ם ועבד הבאים על הממזרת הולד ממזר, וממזר הבא על העכו"ם הולד עכו"ם, נתגייר הרי הוא כשר כשאר גרים, ואם בא על השפחה הולד עבד, שחררו הולד כשר כשאר עבדים משוחררין ומותר בבת ישראל.

9. אבן העזר סי' ד' סי"ט

עובדי כוכבים ועבד שבאו על הממזרת, הולד ממזר. ואם באו על בת ישראל, בין פנויה { כג' } בין אשת איש, הולד כשר, ל' ופגום לכהונה.

10. בית שמואל שם סק"ב

ולפסק הלכה נראה לכאורה בדיעבד אין מוציאין אם נשאת לכהן דהא לרמב"ם כשר וכן להרי"ף ורמב"ן אין מוציאין

11. אגרות משה אה"ע ח"א סי' ה'

בענין בת ישראלית מנכרי שניסת לכהן בערכאות ד' אדר תשכ"א. מע"כ ידידי הנכבד מאד הרה"ג מוהר"ר נפתלי הירץ ליוואזער שליט"א .

הנה בדבר אחד שכבר נשוי לאשה שהיא בת ישראלית שניסת לנכרי בנישואי ערכאות ועתה אחרי הרבה שנים רוצה שיסדר לו כתר"ה חו"ק כדת משה וישראל והוא כהן, הנה ידוע שפליגי הראשונים דלרמב"ם כשרה גם לכהונה ולהרא"ש פסולה לכהונה והמחבר באה"ע סימן ד' סעיף י"ט פוסק שפסולה לכהונה ופסק הב"ש בסק"ב דאם ניסת אין מוציאין מידו. אבל מכיון שלא ניסת בדין התורה אלא בערכאות הרי יש להחשיב כלא ניסת דהא

יותר נוטה שא"צ גט דבאנשים כאלו שאינם שומרי תורה ומופקרים לאיסור גדה ושאר איסורים ליכא חזקה דאין
ובעל בעילת זנות וגמר ובעל לשם קידושין כדסובר הירב"ש ופסק כן הרמ"א בסימן כ"ו והמחבר בסימן קמ"ט
סעיף ו', ואף שאנו מחמירין שלא להתירה בלא גט מ"מ ודאי אין להחשיב מחמת זה כניסת. ואף שיש דברים
ששעת הדחק נחשב כדיעבד והכא כיון שיש להם בן שודאי יש להחשיב בשבילו כשעה"ד שלא טוב להבן שיתגרשו
הוריו, אי אפשר להתיר כאן מחמת זה, דהא בעצם כיון שהוא ספקא דדינא דאורייתא היה לן להוציא והמל"מ
בפי"ז מאי"ב ה"ז נשאר בקושיא על הרמב"ן והמ"מ שפסקו שאין מוציאין דמ"ש מספק גרושה שאף בניסת תצא,
וצריך לומר כתירוץ שעה"מ בפט"ו ה"ג בסופו שכיון שלהוציא בכפיה אם היא כשרה לו היה זה גט מעושה שפסול
לכן כיון שאיכא מ"ד דכשרה אין לנו להוציא בכפיה מאחר שלדידיה יהיה גט פסול ול"ד לספק גרושה במעשה
שלכו"ע כיון שהוא ספק דאורייתא אסורה עליו עיי"ש והובא בפ"ת סק"ג שנמצא שרק אנו אין כופין אותו לגרשה
אבל אומרים לו שצריך לגרשה אם חושש בעצמו להאיסור, וא"כ איך יסייעו לו להשאירה אצלו, ולכן אין להזדקק
להם לסדר הקידושין.

וגם הוא בעצמו לא ירויח כלום דהא להרמב"ם בלא קידושין קיל מבקידושין דסובר בפי"ז מאי"ב ה"ב דדוקא
בנשאה הכהן בקידושין לוקה על גרושה וחללה וזונה ובעל שלא בקידושין אינו לוקה ויעבור רק על איסור פנויה
שהוא רק מדרבנן, ובאופן שהיא מיוחדת רק לו שהיא כפילגש הרי להראב"ד ורמב"ן ליכא איסור ועיין בב"ש
סימן כ"ו סק"ב שגם להרא"ש והטור ליכא איסור ברור. ואף שלראב"ד יש לאו אף בלא קידושין מ"מ לא ירויח
כלום.

12. יביע אומר ח"ז אה"ע סי' ט'

שאלה הבחורה א' ז' באה להרשם לנישואין עם הבחור י' ש' שניהם מעיר טהראן, איראן. אמה של הבחורה
אומרת שאביה של הבחורה הוא גוי, אבל היא יהודיה. הבחור אמר מתחלה שהוא כהן, שכן שמע מאביו.
לשאלת ביה"ד לאביו של הבחור, השיב, אמנם בפרס קראו לו כהן, אך באמת איננו יודע אם הוא כהן, כי מעולם
לא הלך לבית הכנסת, חוץ מיום הכפורים, וגם אז לא נשא כפיו עם הכהנים, אך פה בארץ ישראל לא נקרא כהן
מעולם, לשאלה נוספת של ביה"ד, השיב, שלא עשה פדיון הבן לבנו הבכור, כי באיראן לא עושים שום דבר לבן
חוץ מברית מילה, ועכ"פ הוא לא יודע כלל אם אביו היה כהן. עד אחד מעדת הפרסים בשם ק' ה' העיד, שהוא
מכיר את ההורים מאיראן, ויודע הוא שאינם כהנים, אלא שבאיראן נתנו לו שם כהן בתור תאר כבוד, כי הסבא
שלו היה מחשובי העדה. הבחור חוזר ואומר שאיננו כהן, ודורש שביה"ד יתן הוראה לאפשר לו להתחתן עם
הבחורה הנ"ל שהיא כבר בהריון ממנו בחדש הרביעי, אחרת יהיה נאלץ ללכת ולהתאסלם אצל הקאדי של
הערבים.

ביה"ד החליט ביום ד' טבת תשמ"ג בזו הלשון: "לאור זה שהמבקש הצהיר כעת שאינו כהן, וטוען בפנינו כי מה
שאמר מקודם שהוא כהן אינו אלא טעות, וגם אביו אינו יודע בטיב כהונה כלל, ושמענו שבערי איראן הדבר מצוי
שיש רבים שמחזיקים עצמם לכהנים אף שאינם כהנים כלל. ולכן יש לצרף בנ"ד את דברי מהרשד"ם המובא
בבאר היטב (סי' ו' סק"ב) שהכהנים בזמן הזה ספק כהנים הם. וכ"כ השבות יעקב (סי' צג). ועוד שגם בענין
הבחורה אין לנו עדות ברורה שהיא בת גוי, אלא מפי אמה, ופגימתה לכהונה אינה ברורה. ע' באה"ע (סי' ד' סעיף
כו), בדין האומרת שהיא מעוברת ממזר שאינה נאמנת. והואיל והבחורה כבר מעוברת מהבחור הנ"ל, לכן אנו
רואים מצב זה כמו בדיעבד שלדעת החלקת מחוקק והבית שמואל אם נישאת לא תצא, ולכן יש להתירם להנשא
זל"ז. ובתנאי שיסכים עמנו כבוד מרן הראשון לציון הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף שליט"א הרב הראשי
ל"ישראל".

וזו תשובתי אליהם.

א) עיינתי בכל החומר שבתיק, ובהחלטת חברי בית הדין שליט"א, שהעלו בכחא זהיתרא להתיר נישואי המבקשים הנ"ל ז"ז, ואף ידי תכון עמם, מטעם שיש בנ"ד ספק ספיקא להקל, שמא אינו כהן, ושמא הלכה כדעת הרמב"ם שסובר שאין הבת פגומה לכהונה, וכמ"ש מרן הבית יוסף אה"ע (ר"ס ד) בדעת הרמב"ם. וכ"כ הריטב"א בחידושיו לקידושין (סז ב) בשם רבו, שהבת כשרה אף לכהונה. וכן הסכים הנימוקי יוסף. והמאירי כתב שכן דעת גדולי האחרונים, אך הרי"ף מסופק בדבר. ובברכי יוסף (סי' ד ס"ק יט) כתב, שהנימוקי יוסף והרמ"א בתשובה (סי' ט), והרב בנימין זאב, כתבו, שדעת הרי"ף שהבת כשרה לכהונה. והברכי יוסף שם הביא בשם הגאון מהר"ש הבדלה בתשובה שבס' אורים גדולים (דף מ), ובשם מהר"ן שפירא, שהקשו על הנימוקי יוסף, שהרי מבואר לפנינו בדברי הרי"ף דמספקא ליה. וכן הקשה הכנה"ג. ע"ש. וצ"ל שלפני הנימוקי יוסף ודעמיה היתה נוסחא אחרת בדברי הרי"ף. ומעתה בנ"ד יש ספק ספיקא להקל, שמא הבחור איננו כהן כלל, ואת"ל שהוא כהן שמא הבחורה אינה פגומה כלל. ואע"פ שמרן הש"ע (בסימן ד' סעיף ה וסעיף יט, ובסימן ז' סעיף יז) פסק כדעת הרא"ש שהבת פגומה לכהונה. ידועה הסכמת האחרונים דעבדינן ספק ספיקא אף נגד דעת מרן, וכמ"ש מרן החיד"א במחזיק ברכה יו"ד (סי' מב אות ג), וכ"כ הגאון רבי יוסף חיים בספר רב ברכות (מערכת ס' דף קכב ע"ב). ובשו"ת רב פעלים (ח"ב חיו"ד סי' ז, וח"ג חיו"ד סי' ט, וח"ד חיו"ד סי' ה). וכ"כ הגאון רבי יצחק אבולעפייא בשו"ת פני יצחק (ח"א חיו"ד סי' ט דל"ט ע"ד, ובח"ב דכ"ח ע"ג, ובח"ה דקס"ב ע"ד). וכ"כ בשו"ת משנת ר' אליעזר די טולידו ח"ב (חיו"ד סי' י). ובספר טהרת המים בשו"ת טהרה (מע' ס אות ז). ובשו"ת שערי עזרה טראב (חיו"ד סי' ב) ובשו"ת מילי דעזרא (חיו"ד סי' טז). ועוד. ולפ"ז שפיר י"ל בנ"ד ע"פ הספק ספיקא הנ"ל שרשאים להנשא זל"ז.

עוד תשובות ביבע אומר: ח"ט סי' ז', ח"י סי' י"ד וע"ע שו"ת סמע שלמה (הגה"ר שלמה משה עמאר שליט"א ח"ה סי' ה') ומאמרו של הגרי"ד בלייך שליט"א ב Tradition Summer 2007

13. אגרות משה אה"ע ח"ד סי' ל"ט

בענין אחד שנשא נכרית וחזר בתשובה, ואמר לו אביו שאינו שומר תורה, שהוא כהן

י"ד שבט תשל"ח מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר ברוך ליזעראווסקי שליט"א, שלום וברכה לעולם

הנה בדבר אחד שנעשה בעל תשובה אחרי שכבר נשא נכרית ע"י השפעת חברי חב"ד והוא ממשפחה הבאה מזלאטאפאלא בשנת /עשרים ושלוש/ ולא היה להם שום ידיעה בתורה ויהדות, וכנראה שכיון שאביו לא ידע כלום, גם זקנו שבא מזלאטאפאלא בשנת /עשרים ושלוש/ שמשלו שם כבר הקאמוניסטן /הקומוניסטים/ זה חמש שנים ונספחו להם גם ברצון לענין הרשעות, אף לענין בין אדם לחברו וכ"ש לענין כפירה בהש"ת ובתורתו, ומכיון שלא חנך את בנו אף במקצת הדברים הוא עצמו ודאי היה מהם ובא כבר רשע גמור לכאן, וא"כ אין לו שום נאמנות לומר שהוא כהן, ובפרט שהוא לא שמע זה מזקנו שאולי לכל הפחות למד בחדר קודם ששלטו הקאמוניסטן אף שבערי אוקריינא היו שם הרבה חפשים עוד מזמן שנת הרביעית והחמישית למאה זו למספר האומות שהיה זה בשנות תרס"ד תרס"ה, מ"מ ודאי ידעו קצת אף שנאמנות לא היה להם, בפרט כשבאו למדינה זו, ולכן כיון שיש לו כבר בת ממנה אין להוציאה ממנו. ואף שאם לא נתגיירה אשתו פעם שניה אצל רב חרדי אין גרותה כלום והבת שנולדה אינה מתייחסת לו, מ"מ ודאי יש לחוש שיחזור לסורו, ובשביל חשש שבא מאנשים רשעים שאינם נאמנים כלל אין לאוסרם כל זמן שאין לנו ידיעה מאיש כשר, ואף לחוש לכתחלה מסופקני טובא כי הוא להוציא מרובא דרובא דאינם כהנים וזה נראה לע"ד הלכה למעשה, שודאי לא שייך לעשות עוד חקירה ודרישה, מאחר שהוא בעיר קאבא שאין שם ריבוי יהודים והוא דבר שאין שייך שידעו אלא זקנים מעיר ההוא דוקא שיותר משמע שליכא. ולכן צריך לגיירה גרות כדין אצל רבנים

יראים ויודעי דיני גרות וגם את הבת יטבילו בכח זכות ע"פ ב"ד וישאנה אח"כ בחו"ק כדיון, וגם בשאלות כאלו
אירע שכבר נשאו הוריהם לנשים פסולות לכהונה כשעברו הרבה דורות

ובדבר האשה שהודיע לי הרב דמקום שהיא גרה שם ששמה דבורה בשא ושמה באנגלית דעוורא בת שבתי
דמתקרי שעפסל, הנה שניתי וכתבתי המכונה שעפסל משום ששבתי הוא שם קדש. גם הוספתי בשם האשה
דמתקריא דעבי שכן מכירין אותה בכאן מקום הכתיבה וכתבתי אחר שם דעוורא שהוא מקום הנתינה שהוא
עיקר.

פנ. גיור בן מאומץ ע"י נכרית וכחן

שאלה:

יהודי כחן חי עם גיורת "קונסרבטיבית" - בלתי מוכרת. בזמן האחרון החלו לחזור בתשובה והם שומרי מצוות אבל לא יהיו מוכנים להפרד בגלל כחונתו. האשה יודעת שגיור אורטודקסי לא ישפר מצבה. עכשיו הם רוצים לאמץ ילד לא יהודי ולגייר אותו. האם ניתן להענות לבקשתם?

תשובה:

אמנם היה מי שטען, שבמקרה זה עדיף לגייר את האשה¹, אבל רבו החולקים עליו שסוברים, שאין לגיירה, וכן נקטינן למעשה². אם כבר אימצו ילד, נראה שבנסיבות שתוארו, דהיינו שהם כבר מנהלים בית על פי ההלכה³, אפשר לגייר אותו⁴. ומעיקר הדין לכאורה גם אין מניעה מלאפשר להם לכתחילה לאמץ ילד על דעת כן שאחר כך יגיירוהו⁵.

עם זאת יש להדגיש שההלכה רואה "נישואין" כאלה בין כהן לבין אשה כמתואר כאיסור חמור⁶, ותובעת שיפרדו, ועל כן יש לשקול היטב, לפני שמחליטים בעניינים אלה, אילו צעדים עלולים לחזק את הקשר שביניהם, צעדים שבלעדיהם יש סיכוי שיתגרשו.

¹ שו"ת "מלמד להועיל" (ח"ג אהע"ז סי' ח). הוא טוען שהאיסור לבעול נכרית הוא חמור מאיסור גיורת לכהן. אמנם גם הוא מודה שלאחר שתגייר אין לקדש אותם בקידושין כהלכה.
² שו"ת "אחיעזר" (ח"ג סי' כח), שו"ת "פסקי עוזיאל" "בשאלות הזמנ" (סי' סג אות ב), שו"ת "אגרות משה" (כרך ד' אהע"ז ח"ב סי' ד, וכן כרך ו' יו"ד ח"ג סי' קז), ושו"ת "יביע אומר" (ח"ב אהע"ז סי' ג). "אחיעזר" טוען דהגירות באמת מרבה באיסורים שעליהם עוברים, ו"אגרות משה" טוען שגירות כזאת - שבה האשה אינה מקבלת על עצמה את איסור הגירות לכהן - לא חלה אפילו דיני עבד. ועיין שם ב"יביע אומר" שמבא עוד טעמים שאין לגייר אותה.
³ ושעל כן אין חשש שמתנהגים כך רק לפנים וכוננתם היא לחזור לחיים חילוניים לאחר שבית-הדין גייר את חקטן.

⁴ גיור קטן מבוסס על דין "זכין לאדם שלא בפניו" (כתובות יא ע"ב) ועל כן מגיירים קטן רק אם גיור יחשב לו כזכות. דנו האחרונים אם גיורו של קטן שאינו עתיד לשמור מצוות נחשב כזכות או כחובה. בשו"ת "בית יצחק" (לגרי"י שמעלקיש, יו"ד ח"ב סי' ק אות יא) סובר שיש להגדיר גיור כזה כזכות, וכן היא נטיית "אגרות משה" (כרך ב' יו"ד ח"א סי' קנת). ועיין עוד בשו"ת אחיעזר סי' כח.
⁵ גם "בית יצחק" סבור (אהע"ז סי' כט אות יא) שבהכאי גוונא אין לגייר לכתחילה. ושו"ת "ח"כ" (סי' קמו ד"ה אבל, ובסו"ס קמו ד"ה והאמת) כותב שיהיה חסרון של קבלת מצוות, ויש להקפיד להודיע לילד שהוא גר (ושיוכל למחות ביהדותו) לפני שמגיע לגיל ילד כשידוע שלאחר הגירות לא ישמור מצוות.

⁶ מקום, בנדון דידן שיש להניח שהבן כן ישמור מצוות לאחר גיורו, רואים בתשובות הנ"ל שיש לגיירו, ודלא כמשמעות שו"ת "שרידי אש" (ח"ב סו"ס צו ד"ה ועכשיו).
⁷ אם מגיירים יש להקפיד להודיע לילד שהוא גר (ושיוכל למחות ביהדותו) לפני שמגיע לגיל ילד כשידוע שלאחר הגירות לא ישמור מצוות. ועוד עיין שם (בשו"ת "ידעת כהן", סי' קמו ד"ה וחזן) סיבות אחרות שלא יולד כשידוע שלאחר הגירות לא ישמור מצוות.
⁸ מקום, בנדון דידן שיש להניח שהבן כן ישמור מצוות לאחר גיורו, רואים בתשובות הנ"ל שיש לגיירו, ודלא כמשמעות שו"ת "שרידי אש" (ח"ב סו"ס צו ד"ה ועכשיו).
⁹ אם מגיירים יש להקפיד להודיע לילד שהוא גר (ושיוכל למחות ביהדותו) לפני שמגיע לגיל ילד כשידוע שלאחר הגירות לא ישמור מצוות. ועוד עיין שם (בשו"ת "ידעת כהן", סי' קמו ד"ה וחזן) סיבות אחרות שלא יולד כשידוע שלאחר הגירות לא ישמור מצוות.

כמובן מדובר כאן במצב מאוד עדין, ורק רב המכיר את המצב מקרוב יכול לשפוט, מה עדיף למעשה.⁸

מלמו, שבדיה מרחשון תש"ס

פז. גיור מי שעבר ניו

שאלה:

לפני זמן מה נכנס למשרד תוך כדי שיחתנו התברר שתי בנות, ולפני כשנתיים ע"פ החוק השבדי דינה כ משום מה חשקה נפשה בעזרת גברים. האם מותר וראוי לקבלה

תשובה:

העושה ניתוח לשינוי המ האישי לא ישתנה בעקבו בנוסף, יתכנו תקלות ו יתייחדו "עמו" (ויפטור) לגר צדק, ומה עוד שאי שתתגיייר.⁴ קבלתה כגיוו להוסיף את חטאה כלפ וזוהי בעיה מוסרית קשו ובהשקפתה של היהדות.

¹ אמנם בנידוננו הסירוס נע (עי' באנצ' הלכתית-רפואית. ² עיין סיכום הדברים באו ובמאמרו של הרב י' שפרן ב ³ עיין בשו"ת "שאלות יעבי" רוצה להתגיייר, בעיית יבום ⁴ ויש בכך אף פגם בקבלת חסרון המעכב בקבלת מצוו עוד בשו"ת "אחיעזר" (ח"ו "אגרות משה" (ח"ג סי' קח. המצוות ובשעת הנסיון - אפ סברת הרב ד"ר נחום אלי

⁷ ועו"ע שם בסוף תשובת "אגרות משה" (נו"ד ח"א סי' קסב) שכותב "ואם לעצתי תשמעו אין צריך להכניס זרע נכרים כי אין בזה שום צורך ותכלית ורק כשבא מעצמו להתגיייר לשם שמיים צריך לקבלו", ויש לציין שהוא דיבר במקרה שבו שני ההורים הם יהודים. כמובן גם לגבי זה רק רב מקומי יכול לשפוט עד כמה יש בנידון שלו "צורך ותכלית".

⁸ הערת הגר"י גולדברג: לעני"ד נראה שאם רואים ויש אומדנא שיחנכו את הילד לשמירת תורה ומצוות אף שהם עוברים איסור תורה לתיאבון מ"מ אם מבינים שיתגדל הנער לשמירת המצות א"כ יש לדון שהגירות זכות היא לו ושפיר ניתן לגיירו, ואף שאם היה בנם של האשה, לא היו מגיירים את הבן בלי האם, מ"מ כאן שהבן רק מאומץ, א"כ אין לחוש לאמו רק לדעת שיתחנך באופן שאין סחדי שניחא ליה להתגיייר. אכן בכל אופן כשיגיע לבר-מצוה יש להביאו שיקבל מצוות בפני שלושה ויטבול בתור גר אבל כל זה אם זה לא יביא לידי חשש, שילמדו אחרים מזה לאמץ ילד או לגייר בן בלי האמא וימצאו דרך להסביר את הדברים כדי שלא יבואו לידי תקלה לאחרים.